

Illumut Danmarkimiit avissaarniarneq inuup inuuneraniit naleqarnerusutut isigineqassanersoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Aqqalu Jeremiassen, Atassut)

Akissuteqaat

(Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernernullu Naalakkersuisoq)

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisassiamik siunnersuuteqarluni saqqummiisoq Aqqalu Jeremiassen Atassut Naalakkersuisunit qutsavigaarput.

Uani ataatsimiinnermi immikkoortut amerlasuut pisarnertut oqaluuserissavagut. Immikkoortut Inatsisartunit Naalakkersuisunillu saqqummiunneqartut, oqaluuserisanullu taakkununga aalajangiisussatut maani najuuttugut tamatta qinigaasimavugut. Siunnersuuteqartoq ilumoorpoq, tamat oqartussaaqataanerat aallaavigalugu inissisimavugut, tamatumani isumaqatigiikkutta isumaqatigiinngikkaluaruttaluunniit maani inimi tamatta aalajangiinissamut akisussaaffeqarpugut.

Aalajangigaq angisooq, Nunatta Namminersornerunermiit Namminersulernermit ikaarsaartinnissaanut Danskit Naalakkersuisuinut Namminersorneq pillugu Inatsisissatut siunnersuut akuersissutigeqqullugu kaammattuuteqarnissamik aalajangiineq inimi maani isumaqatigiiffiusumik aalajangersarneqarnikuuvoq. Ilaatigut inuiaat kalaaliusugut namminiilivissinnaanitsinnik aalajangiinissamut Inatsimmit tassannga oqartussaaffilerneqarpugut. Tamannali pitinnagu maani inersuarmi pingaarutilinnik aalajangersaajuartoqartarumaarpoq.

Siunnersuutinut aalajangiussat, tamavimmik innuttaasut atugarissaarnerulernissaat aallaavigalugu nammineq nakimanata isummernissatsinnut politikikkullu inissisimanerput aallaavigalugu nunatsinnik sullissinissatsinnut saqqummiussaapput. Innuttaasut inooriaatsiminnik pitsanngorsartuarnissaannut periarfissilluarumallugit sulinerput tamatta ataatsimoorfigaarput. Inuusuttortavut inuunermik tulluusimaarutigisinnaasaminnik pilersitsinissamut periarfissilluarusuppagut. Utoqqartavut ataqqinartumik utoqqalisikkusuppagut. Inuussutissarsiortortavut unammilleqatigiiffiusumik ineriartorfiusumillu periarfissaqartikkusuppavut. Aalajangiinerit amerlasuutigut nunatsinni atugassarititaasunut inuiaqatigiinnullu nunatut namminiilivikkiartornitsinni qanillisaataapput nukittorsaataallutillu.

Siunnersuuteqartup namminiilivinnissamut kissaateqarnerup inuup inuunerata naleqassusaanut sanillersuussinera pissusissamisoortuusorinangilaq. Inatsisartummi ataatsimiinnerini tamani Nunatsinni inuuniarnikkut atugassarititaasut pitsanngorsarnissaannik siunertaqarluta aalangigassanik aalajangiisarpugut, iluarisimaartariaqarporli ornitatsinnut ingerlanerput ajunngitsumik ingerlammat.

Allannguutit pitsanngorsaatissallu annertuut angunissaannut piffissaq sivisusarpoq. Allannortoqarnikuuvoq, pitsanngortoqarnikuuvoq. Atugarissaarnikkut assigiinngissutsip annikillissarnissaa atugarissaarnerullu pitsanngorsarnissaa siunertaralugit suliuarpugut. Imigassamik aalakoornartortalinnik atuneq ukiut 30-it kingulliit ingerlaneranni 30%-it sinnerlugit appariarnikuuvoq. Aammattaaq tupamik atuneq piffissami tassani 30%-it sinnerlugit appariarnikuulluni. Ilinniagaqassutsikkut qaffassaanissaq, angerlarsimaffeqanngitsut aaqqiiviginissaat, takornariartitseqatigiiffiit pitsaanerusumik atugassaqartinneqarnissaat il. il. periusissianik

Naalackersuisut suliaqarput. Suliffissaaleqisut ukiuni arlalinni ikiliartuinnavittut takuvarput. Naamassinngilagulli, taamaammat tamavitta inimi maani akisussaaffimmik sulitiguisariaqarpugut.

Tamanna sulineq aamma namminiilivinnissamut sulineruvoq. Tamanna sulineq aamma nammineq aalajangiisinnaalernissamut sulineruvoq.

Taamaattorli namminiilivinnissamut, nammineq aalajangiisinnaassuseqarnissamut kiffaanngissuseqarnissamullu kissaateqarnerup suna tamaat akigalugu oqariartuutigineqarnera maani inimi akaareqatigiilluni oqallitarnermut ingerlatakkatsinnut tulluutinngilaq. Maanna nunarsuarmi ulorianarsigaluttuinnartumi inuuvugut, annertunerujartuinnartumillu iligisavut kammalaativullu suleqatiginerusariaqarpagut. Nunarsuarmioqatigiit malittarisassaasut suleqatigiilluarnerillu nunarsuarmioqatigiinni inuiaqatigiinni tunngaviusut ulorianartorsiortinneqarput. Sumiiffinnilu arlalinni tamat oqartussaaqataanerannut tunngaviusoq ulorianartorsiorpoq. Nunarsuarmioqatigiinni eqqissimasumik ingerlatsisunut ilaavugut. Tamanna avissaarfiginaviannngilarput. Siunissamittaasut naalagaaffimmi Kalaallit Nunaanni iligut kammalaatigullu tamat oqartussaaqataanerannik pingaartitsisut suleqatigisussaavugut, tassani aamma Danmark ilaavoq.

Oqallisissiamut apeqquteqaat ajornaatsuinnaannngilaq, taamaattumillu ajornaatsuinnaannngitsumik oqallinnissamik pilersitsissalluni. Siunnersuuteqartup ilumut namminiilivissanersugut imaluunniit naamik, naggasiullugu oqallisigitikkusuppaa, 1979-miilli ataatsimiinnerit tamarluinnaasa oqallisigineqartarsimasut oqallisiginissaasut aallaaviginagit. Ataatsimiinnerit tamaasa ilinniartitaaneq, peqqinnissaq, atugarissaarnissaq, inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq aningaasaqarnerlu oqallisigisarpavut. Tamakku inuiaqatigiinnut kissaatigisatsinnut aammalu inuiaqatigiinnut sanarfisatsinnut tunngaviupput.

Siunnersuummik saqqummiussisoq aammaarlunga qutsavigeqqippara.

Taamaalilluta Naalackersuisunit oqaaseqarsinnaanermut qujavugut, tamassilu oqallilluarnissassinnik kissaallusi.